

[Øllgaard]

have bremset vores omkostningsniveau. Vi gik endda så vidt, at vi indlod os i et regeringssamarbejde med den hensigt at få omkostningsudviklingen bremset. Forudsætningerne viste sig at falde væk, sådan at heller ikke det forsøg lykkedes, men det er da naturligvis helt ude af trit med de historiske kendsgerninger at fremstille sagen, som om vi intet har gjort for at forhindre, at vi kom i denne situation. Vi har i hvert fald også gang på gang sagt til regeringen: hvis alt fortsætter, som det kører nu, havner vi om nogle år i en situation som den, vi nu er havnet i, med nogle landmænd i akutte økonomiske vanskeligheder, som de ikke burde være havnet i.

Landbrugsministeren anbragte debatten på et forkert plan. Det har jeg for så vidt kommenteret. Jeg mener, det rigtige er at drøfte de faktiske forhold og høre op med at sprede en optimisme, som der ikke er baggrund for. Og landmændene ville alligevel ikke tro på det, selv om vi gjorde et forsøg på at sprede en optimisme; dertil er deres forventninger blevet skuffet for mange gange.

To ord om tallene fra jordbrugsøkonomisk institut og tallene i det hele taget, som illustrerer den udvikling og den situation, vi taler om. Jeg vil godt spørge både landbrugsministeren og hr. Westh, om man dog ikke er enig i, at tendensen i disse tal for landbruget ganske klart viser, at landbruget er på nedtur. Det kan ikke bestrides. Man kan strides om enkeltheder og detaljer, men det kan ikke bestrides, at tendensen er klar. Man er for nedadgående.

Uanset hvordan man vender og drejer detaltallene fra jordbrugsøkonomisk institut, ender man i, at landmandens gennemsnitsløn har ligget omkring disse 30 kr. med faldende tendens. Det fremgår også af et notat, der er udarbejdet i landbrugsministeriet og fremlagt i skatte- og afgiftsudvalget.

Grove (KF):

Landbrugsministeren sagde, at jeg kritiserede tilskudspolitik. Jeg tror, jeg udtrykkelig sagde, at tilskudspolitik kan bruges til at stimulere et erhverv, men man kan ikke år efter år holde et erhverv oppe på tilskudspolitik. Man må give erhvervet mulighed for at klare sig selv. Jeg synes, det er rimeligt, at man begynder at hjælpe et landbrug frem til en

øget produktion gennem nogle tilskud, men så skal man også bagefter tillade, at de kan overleve, at de har en chance for at få noget ud af det, for ellers går det ikke. Men det lader ikke til, at landbrugsministeren har denne tankegang, og det kan vi beklage.

Landbrugsministeren sagde, at jeg havde sagt, at landmændene havde faldende indkomst. Jeg sagde intet om indkomst. Det er muligt, der er en svagt stigende indkomst, men det, jeg sagde, var, at deres arbejdsindtægt, deres timeløn, er faldende, og det er korrekt, det har vi jo bevis for i det bilag, vi fik i skatte- og afgiftsudvalget, og som ganske tydeligt viste, at i 1977-78 havde man 27 kr. i timeløn og i 1978-79 ville den falde med 6 pct. Selve arbejdsindtægten er altså faldende.

Med hensyn til konjunkturfonden kører man på den sædvanlige, at de unge landmænd, der er i økonomisk knibe i dag, ikke har brug for en konjunkturfond. Nej, men havde man haft den for en del år siden, havde landbruget været meget bedre stillet med hensyn til kapital. Så havde man haft mindre lån. Så havde man mindre renteudgifter. Så havde man haft en chance for at udligne over flere år, og det er det, vi vil have. At der er nogle enkelte, der har besværligheder i dag, må man ikke bruge som bevis for, at en konjunkturfond ikke kan være til gavn for erhvervet som helhed. Det vil den absolut være.

Hr. Westh nævnte i sit første indlæg en tidligere formand for landbrugerne, der havde sagt, at det kan være svært at bevare pessimismen. Der kan vist ikke være nogen tvivl om, at det ikke bliver svært for landbruget i fremtiden at bevare den, når man nu vil pålægge det mellem 1.000 og 1.500 mill. kr. i ekstra afgift. Det pålægger man et erhverv, der i forvejen har vanskeligheder med overhovedet at få det til at rende rundt.

Man siger også hele tiden, at der er nogle, der ikke tjener ret meget inden for landbruget, men at der samtidig er andre, der tjener en del, og derfor skal de andre ikke have lov til at tjene mere. Det var dog en mærkelig tankegang. Man siger dog 7 pct. til alle lønmodtagerne, både til arbejdsmanden og til den højtlønnede typograf. Inden for det område skelner man ikke; så kan jeg ikke forstå, at det skal fremhæves over for landbruget gang på gang.